

***ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ
PROGRAM
PRO ŠKOLNÍ DRUŽINU***

Základní škola a Mateřská škola DEŠOV

MOTO:

„Družina je místo, kde je nám dobře“

Platnost: od 1. 9. 2023

1. Identifikační údaje

ŠVP pro školní družinu při Základní škole a Mateřské škole Dešov

MOTO: Družina je místo, kde je nám dobře

Údaje o škole:

Adresa:	ZŠ a MŠ Dešov, Dešov 105, 675 33 Dešov
Ředitelka školy:	Mgr. Dana Popová
Vychovatelka ŠD:	Tereza Daňhelová, Dis.
Provoz ŠD:	12.00 – 15.30 hodin
Telefon:	724 191 955
E-mail:	zsms.desov@seznam.cz
Web:	www.zsms.desov.cz
IČ:	70283192

Zřizovatel školy:

Název:	Obec Dešov
Adresa:	Dešov 147, 675 33 Dešov
Starosta:	Mgr. Petr Smíšek
Telefon:	568 443 337, 720 982 775
E-mail:	obec@desov.cz
IČ:	00289281

2. Charakteristika zařízení

Školní družina je školské zařízení poskytující zájmové vzdělávání žákům školy, především ve dnech školního vyučování, kde tvoří mezistupeň mezi výukou ve škole a výchovou v rodině.

Činnost školní družiny je určena pro žáky 1. stupně přihlášených k pravidelné denní docházce a umožňuje žákům zajímavé využití volného času, činnosti odpočinkové i přípravu na vyučování.

Školní družina účastníky všestranně rozvíjí, posiluje tvořivé prvky, podporuje komunikaci a vzájemnou spolupráci. Cílem je nejen oddechová aktivita a vyplnění volného času účastníků, ale i budování mezilidských vztahů, uvědomování si vlastní osobnosti a respektu k ostatním.

Školní družina má 1 oddělení s určenou kapacitou. ŠD je součástí ZŠ a nachází se v 1. patře školní budovy. Ke své činnosti využívá 2 učebny s interaktivní tabulí, rovněž školní hřiště, školní zahradu, školní dvorek, případně cvičící místnost v přízemí budovy nebo kulturní dm naproti základní škole.

V případě příznivého počasí tráví žáci čas také na vycházce v okolní přírodě. Činnost školní družiny navazuje na ŠVP základní školy. Provozní doba školní družiny je ve dnech školního vyučování od 12.00 do 15.30 hodin.

3. Cíle vzdělávání ve školní družině

Rozvíjení účastníka jako osobnosti

Cíle ŠD vycházejí z cílů základního vzdělávání a jsou naplňovány prostřednictvím klíčových kompetencí. Pro potřeby družiny jsou cíle dané RVP přeformulovány do následující podoby:

- Formování životních postojů
- Zvyšování sociálních dovedností
- Výchova ke zdravému životnímu stylu
- Posilování komunikačních dovedností
- Schopnost žít v kolektivu a regulovat své projevy chování (prevence agresivity, vulgarity, šikany a nespravedlnosti)

Prostřednictvím volnočasových aktivit jsou u účastníků posilovány tyto kompetence:

Kompetence k učení

- Vědomosti získané ve výuce dává do souvislostí a uplatňuje je v praktických situacích.
- Dokončí zadanou práci.
- Umí klást otázky a hledá na ně odpověď.

Kompetence k řešení problémů

- Všimá si dění kolem sebe a hledá různé varianty řešení problémů.
- Nenechá se odradit případným neúspěchem a dokončuje započaté činnosti.
- Chápe, že vyhýbání se řešení problému nevede k cíli.

Kompetence komunikativní

- Vyjadřuje sdělení, myšlenky, otázky, odpovědi vhodně formulovanými větami.
- Kultivovaně komunikuje s vrstevníky i dospělými.

Kompetence sociální a personální

- Používá základní společenské normy chování.
- Samostatně se rozhoduje o svých činnostech, odpovídá za ně a nese důsledky.
- Projevuje ohleduplnost a citlivost.
- Rozpozná nevhodné chování, nespravedlnost, agresivitu, šikanu.
- Spolupracuje ve skupině, dokáže přijmout a prosadit kompromis.
- Respektuje jiné a je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi.

Kompetence pracovní a trávení volného času

- Umí si vybrat činnost podle svých dispozic.
- Učí se plánovat, organizovat a hodnotit svou činnost.
- Udržuje své místo po celou dobu práce v pořádku.
- Orientuje se v možnostech smysluplného trávení volného času.
- Rozvíjí své zájmy v organizovaných nebo individuálních činnostech.

Kompetence občanské

- Uvědomuje si svá práva a respektuje práva druhých.
- Chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí, přírodní i společenské.

4. Délka a časový plán vzdělávání

Školní vzdělávací program ŠD je vytvořen v souladu s ŠVP ZV a je koncipován na celý školní rok. Školní vzdělávací program ŠD je vytvořen pro pravidelnou formu zájmového vzdělávání a sestaven pro žáky 1. stupně ZŠ. Vychovatelka si z něho vybírá jednotlivé činnosti dle věku účastníků v oddělení, a má tak možnost kreativně reagovat na možné změny podmínek, propojovat či přesouvat činnosti během celé docházky účastníků do družiny.

Dále vychovatelka zpracovává celoroční plán pro 1 oddělení ŠD. Družina vykonává svou činnost ve dnech školního vyučování, po projednání se zřizovatelem může ředitelka přerušit činnost družiny v době školních prázdnin.

5. Výchovně vzdělávací činnosti

ve školní družině

Zájmové vzdělávání ve školní družině se uskutečňuje:

- 1. pravidelnou zájmovou, výchovnou, rekreační nebo vzdělávací činností včetně možnosti přípravy na vyučování**
- 2. příležitostnou zájmovou, výchovnou, rekreační nebo vzdělávací činností včetně možnosti přípravy na vyučování**
- 3. využitím otevřené nabídky spontánních činností**

Školní družina svou funkci naplňuje činnostmi zájmovými, vzdělávacími, rekreačními a odpočinkovými a rovněž přípravou na vyučování. Některé z těchto činností jsou vykonávány pravidelně, jiné příležitostně nebo spontánně. Obsahově nelze mezi nimi vymezit přesnou hranici. Činnosti řízené a spontánní na sebe přirozeně navazují.

Zájmové činnosti

- rozvíjejí osobnost účastníka, umožňují jeho seberealizaci, další poznávání a rozvoj pohybových a motorických dovedností. Jedná se například o pracovní činnosti na dané téma, kresbu, besedy, hry, soutěže a podobně
- zařazují se jako činnost skupinová nebo individuální, jako organizovaná nebo spontánní aktivita

Rekreační činnosti

- slouží k regeneraci sil, převažuje aktivní odpočinek s pohybovými, sportovními a turistickými prvky. Tyto činnosti jsou realizovány převážně venku
- hry a spontánní aktivity mohou být rušnější, což lze považovat za možnou relaxaci po soustředění ve vyučování, a ne za nekázeň

Odpočinkové činnosti

- mají odstranit únavu, do denního režimu se zařazují nejčastěji po obědě nebo kdykoliv během dne, nebo podle potřeby
- k odpočinkovým činnostem řadíme klidné zájmové činnosti, poslech, předčítání, relaxační cvičení, stolní hry, četba dětských časopisů a podobně

Příprava na vyučování

- didaktické hry a další činnosti, které rozšiřují a upevňují poznatky získané při vyučování
- vypracovávání některých domácích úkolů, případně procvičení probíraného učiva - se souhlasem rodičů

Zájmové vzdělávání se uskutečňuje formou **1. pravidelné denní docházky, 2. pravidelné docházky nebo 3. nepravidelné a příležitostné docházky.**

1. Pravidelnou denní docházkou se rozumí přihlášení k zájmovému vzdělávání nejméně 4 dny v týdnu po dobu 5 po sobě jdoucích měsíců.

2. Pravidelnou docházkou je přihlášení k zájmovému vzdělávání v rozsahu nejméně 1x za 2 týdny po dobu nejméně 5 po sobě jdoucích měsíců, které není pravidelnou denní docházkou.

3. Nepravidelnou a příležitostnou docházkou je přihlášení k zájmovému vzdělávání v jiném rozsahu, než je uvedeno výše.

6. Obsah vzdělávání

ŠVP pro školní družinu navazuje v některých částech na ŠVP školy a je uspořádán dle tematických celků, které zahrnuje učební plán pro 1. stupeň ZŠ:

A) Člověk a jeho svět

Téma je členěno do pěti tematických okruhů:

1. Místo, kde žijeme

Tematický okruh zahrnuje poznávání okolí, orientaci v místě bydliště, organizaci života ve škole, v rodině. Účastníci znají významné budovy, seznamují se s minulostí a současností obce, vnímají okolní krajinu, orientují se dle světových stran. Rovněž poznávají význam svojí vlasti, národa, domova, státního zřízení, poznávají naše státní symboly, ale i ostatní země Evropy a světa.

2. Lidé kolem nás

Účastníci si osvojují zásady vhodného chování a jednání mezi lidmi, učí se pěkným vztahům ke spolužákům, úctě a toleranci. Navazuje se na činnosti v

rodině, postavení, role členů rodiny, příbuzenské vztahy, život a funkce a rodiny, ale i zaměstnání a fyzická i duševní práce. Seznámení se se základními právy a povinnostmi, protiprávní jednání. Jsou nastiňovány základní globální problémy, významné sociální problémy, problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi, globální problémy životního prostředí.

3. Lidé a čas

Hlavním úkolem je udržovat správný režim dne a snažit se o pohodovou atmosféru, učit se úctě k času druhých, umět svůj čas dobře využívat, vytvářet návyky pravidelnosti a snažit se o smysluplné volnočasové aktivity. Dále sem patří orientace v čase a časový řád, určování času, kalendář, letopočet, režim dne, roční období, současnost a minulost v našem životě, průběh lidského života, státní svátky a významné dny, báje, mýty, pověsti, minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj.

4. Člověk a jeho zdraví

Účastníci poznávají především sami sebe, jsou poučeni o zdraví, nemocech, prevenci. Dbají na hygienické návyky a předcházení úrazům. Patří sem rovněž pohybové aktivity, což je pohyb venku, případně v tělocvičně, hra fair play. Téma zahrnuje první pomoc, osobní bezpečí, rizikové situace, prevence šikany a týrání, bezpečné chování v rizikovém prostředí, návykové látky a zdraví, setkání s neznámými lidmi. Organizace práce a rozvoj volných vlastností – vytrvalosti, čestnosti, kázně, sebeovládání, rozhodnosti, odvahy a samostatnosti.

5. Člověk a příroda (rozmanitost přírody)

Účastníci se seznamují s proměnlivostí živé a neživé přírody. Pozorují změny v přírodě, jsou vedeni k ekologickému chování a ochraně přírody. Téma je propojeno s výtvarnými a pracovními činnostmi.

B) Člověk a svět práce

Účastníci rozvíjejí jemnou motoriku, učí se pracovat s drobným materiálem (přírodniny, modelína, papír, látky, karton, dráty, korálky atd.) a respektovat pracovní kázeň. Je u nich podporována tvořivost a vytrvalost.

C) Člověk, umění a kultura

Účastníci se seznamují s kulturou chování, stolování, oblékání i cestování. Jsou vedeni k estetickému cítění a vnímání světa tvořivě a citlivě. Neverbální vyjadřování je podporováno pomocí linie, tvaru, barvy, gesta. Je prohlubováno umění správného vyjadřování, dramatizace různých událostí.

Ve výchovných činnostech školní družiny se realizují některé tematické okruhy průřezových témat:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Multikulturní výchova
- Mediální výchova
- Environmentální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Průřezová témata jsou plněna v jednotlivých měsících celoročního plánu v oddělení dle realizovaných témat. Záznam o plnění průřezových témat je uveden v třídní knize.

7. Podmínky pro vzdělávání účastníků se speciálními vzdělávacími potřebami a účastníků nadaných

Respektujeme individualitu každého účastníka, vytváříme přiměřené prostředí pro jeho všestranný rozvoj. Nabízíme účastníkům různorodou zájmovou činnost, z nabízených aktivit si mají možnost vybírat dle vlastních potřeb a zájmů. Účastníci mají možnost rozvíjet různé schopnosti a dovednosti, například jemnou a hrubou motoriku, grafomotoriku, sociální dovednosti, prostorovou představivost a jiné.

Všechny účastníky vedeme k respektování odlišností a individuality každého jednotlivce a podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami či žáků nadaných, vytváříme vstřícné prostředí pro úspěšné zařazení mezi ostatní účastníky a zapojení do všech aktivit v co nejvyšší možné míře.

Při vytváření vhodných podmínek zdravotně znevýhodněných účastníků spolupracuje vychovatelka ŠD jak s pedagogy školy, s nimiž konzultuje výchovně vzdělávací metody a využití vhodných pomůcek, tak i se zákonnými zástupci, kteří nám poskytují především informace o individuálních potřebách účastníka. Využíváme rovněž doporučenou odbornou literaturu. Vychovatelka ŠD se vzdělává a získává potřebné poznatky v této oblasti práce se žáky.

8. Podmínky přijímání uchazečů, průběhu a ukončování vzdělávání

Stanovení podmínek pro přijímání účastníků do školní družiny:

K pravidelné denní docházce do školní družiny jsou přijímáni žáci 1. až 5. ročníku základní školy do naplnění určené kapacity. Podmínkou přijetí je řádně vyplněná přihláška a souhlas zákonných zástupců s ujednáními uvedenými na přihlášce.

O přijetí do zájmového vzdělávání rozhoduje ředitelka školy. Podmínkou přijetí účastníka je rovněž zaplacení úplaty do určeného termínu. Kritéria příjmu jsou blíže specifikována ve Vnitřním řádu školní družiny.

V průběhu vzdělávání ve školní družině je docházka pro přijatého účastníka povinná. Každou nepřítomnost je nutno zákonnými zástupci řádně omluvit.

Ukončení vzdělávání:

Odhlášení účastníka ze školní družiny oznámí zákonný zástupce písemnou formou vychovatelce ŠD nebo ředitelce školy. Vyloučení účastníka ze školní družiny je možné při soustavném či hrubém porušování vnitřního řádu ŠD, se kterým jsou žáci i zákonní zástupci seznámeni na začátku každého školního roku. Rozhodnutí o vyloučení žáka ze ŠD na základě návrhu vychovatelky sdělí ředitelka školy zákonným zástupcům písemnou formou. Důvodem k vyloučení může být rovněž opakovaná neomluvená absence účastníka. Nezaplacení úplaty (ani po upozornění) může být také důvodem k vyloučení účastníka ze školní družiny.

9. Popis materiálních podmínek

Oddělení školní družiny se nachází v 1. patře budovy základní školy. Třídy jsou světlé a prostorné s koutkem pro odpočinek a relaxaci. Místnosti jsou vybavené odpovídajícím nábytkem, pomůckami, stolními hrami, stavebnicemi, školní knihovnou a interaktivními tabulemi.

K dispozici je také radiomagnetofon s CD mechanikou, 4 stolní počítače a několik notebooků. Školní družina ke své činnosti může využívat i další prostory školy, jako například počítačovou učebnu, školní hřiště, školní dvorek a školní zahradu, kulturní dům ke cvičení a cvičící místnost v přízemí budovy základní školy.

10. Popis personálních podmínek

V 1 oddělení školní družiny pracuje 1 vychovatelka na zkrácený pracovní úvazek. Vychovatelka se účastní akreditovaných odborných seminářů a školení a formou samostudia si rozšiřuje odborné znalosti a dovednosti, účastní se pravidelných porad školy.

Profil vychovatelky:

- Je iniciátorem a průvodcem účastníka při zájmovém vzdělávání.
- Probouzí v účastnících aktivní zájem o okolí, sociální kontakty, komunikaci a vnímání podnětů.
- Má vysokou míru empatie a dovede projevovat vřelý vztah k účastníkům.
- Umí vytvořit příznivé sociální klima, umí efektivně jednat s účastníky.
- Zná a umí řídit širokou škálu různých zájmových aktivit přiměřených věku účastníků.
- Má organizační schopnosti, umí navozovat a motivovat široké spektrum rekreačních a zájmových činností.
- Dokáže vybranými aktivitami vzbuzovat zájem o činnost, podporovat jejich sebevědomí a rozvíjet pozitivní stránky osobnosti.
- Zná bezpečnostní předpisy pro práci s účastníky činnosti.

11. Popis ekonomických podmínek

Výši úplaty v souladu s vyhláškou č. 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání v platném znění pozdějších předpisů stanovuje ředitelka školy a je odsouhlasena Školskou radou. **Úplata je hrazena začátkem každého pololetí do určeného data; získané prostředky jsou použity na nákup pomůcek, her a výtvarného materiálu a rovněž na provoz školní družiny.**

12. Popis podmínek BOZP

Pro provoz školní družiny platí všechny zásady BOZP jako pro provoz základní školy. Školní družina zajišťuje bezpečnost fyzickou, sociální a emocionální. Vytváří zázemí pro rozvoj účastníků a bezpečné prostředí, aby se zde všichni cítili dobře.

Podporuje dobré vztahy nejen mezi účastníky, zaměstnanci a rodiči, ale i širokou veřejností.

- Při pobytu ve školní družině dodržuje účastník řád třídy školní družiny, který je vyvěšen na viditelném místě na chodbě školy, a řídí se pokyny vychovatelky.
- Bez vědomí vychovatelky nesmí účastník opustit prostor školní družiny.
- Za účastníka, který se do školní družiny nedostavil, vychovatelka neodpovídá.
- Účastníci jsou o pravidlech bezpečnosti a ochrany zdraví při práci ve školní družině poučeni, záznam o provedení tohoto poučení je vyhotoven v třídní knize (Přehled výchovně vzdělávací práce).

Bezpečnost ve všech prostorách využívaných ŠD je zajištěna:

- Vnitřním řádem školní družiny
- Školním řádem základní školy

13. Zveřejnění ŠVP pro ŠD

ŠVP pro školní družinu je zveřejněn na webových stránkách školy **www.zsms.desov.cz**. V písemné podobě je k dispozici na vyžádání u vychovatelky školní družiny nebo visí na chodbě na nástěnce v budově školy.

14. Roční tematický plán ŠD - časový plán ŠD

Roční tematický plán práce Školní družiny je samostatný dokument, který se každý rok mění.

Je zveřejněn též na stránkách školy www.zsms.desov.cz

Obsah

1. Identifikační údaje	2
2. Charakteristika zařízení	3
3. Cíle vzdělávání	3
4. Délka a časový plán vzdělávání	6
5. Výchovně vzdělávací činnosti ve školní družině	6
6. Obsah vzdělávání	8
7. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných	11
8. Podmínky přijímání uchazečů, průběhu a ukončování vzdělávání	11
9. Popis materiálních podmínek	12
11. Popis ekonomických podmínek	13
12. Popis podmínek BOZP	14
13. Zveřejnění ŠVP pro ŠD	14
14. Roční tematický plán ŠD – časový plán ŠD	15